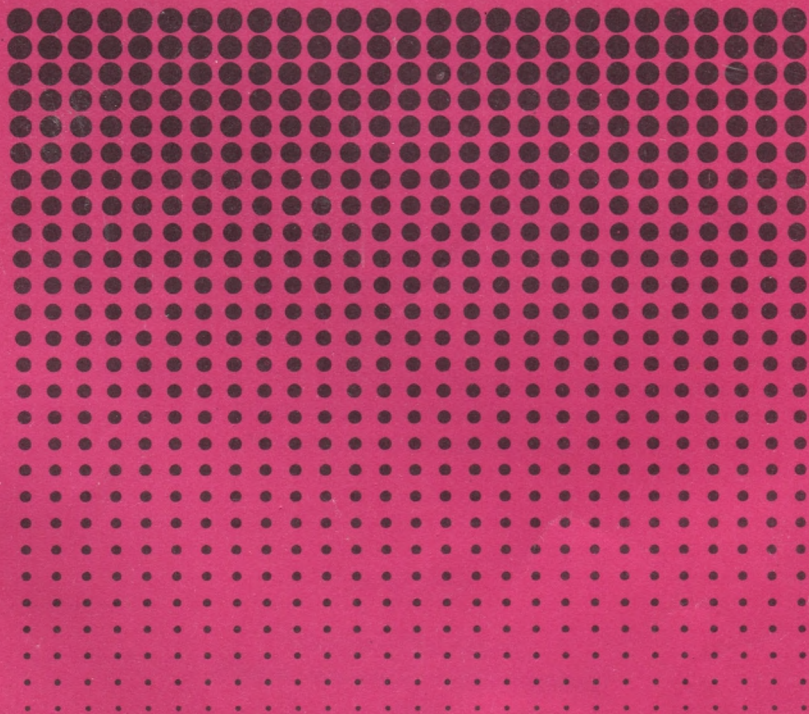

МОРТ ИНОДЪЯС ЙЫЛЫСЬ
БЫДОНЛЫ ИНАНА
ШЫОДЧОМ

«ПРАВА ЧЕЛОВЕКА» НЕБӨГ - ЛЭДЗАНИН

МОРТ ИНОДЪЯС ЙЫЛЫСЬ БЫДОНЛЫ ИНАНА ШЫОДЧОМ

1948 вося ӧшым (декабр) 10-ӧд лунӧ Ӧтувтчӧм
Канъяс Котырлӧн (ООН-лӧн)

Ӧтвывчукӧртчӧм (Генеральной Ассамблея)
вынсьӧдӧс да йӧзӧдӧс Морт инодъяс йылысь
быдонлы инана шыодчӧм (декларация), кодӧс
дзоньнас верманныд лыддыны татысь.

Ӧтвывчукӧртчӧмыс вынсьӧдӧс Шыодчӧмсӧ да
шуис сийӧс став муюгыдыслы (мирыслы) зэв
тӧдчанаторийӧн. Ӧтвывчукӧртчӧмыс чуксалис став
каньяссӧ (государствояссӧ), кодъяс пырӧны
Ӧтувтчӧм Каньяслӧн Котырӧ, вӧчны ставсӧ сы
могысь, медым разӧдны, тӧдмӧдны да йӧз
пӧвстын гӧгӧрвоӧдны тайӧ Шыодчӧмсӧ, медсясӧ
челядьӧс да том йӧзӧс велӧданинын, канмуяслӧн
да мукӧд муяслӧн политика
тэчасног вылӧ видзӧдтӧг.

Мӧскуа – Сыктывкар

«Права человека» небӧг-лэдзанин

1996

ББК 67.91

Лэдзёма Австралияса
юркотыр сьом отсөгөн

Рочысь комиодіс
Н. Красильникова

Ошкан кыв сетысны:
Г. Юшков, В. Фирсов

Дасьтысьяс
И. Митюшев, Н. Митюшева

**Морт инөдъяс йылысь быдөнлы инана
шыөдчөм (коми кыв вылын). – М.: «Права че-
ловека», 1996. – 16 с.**

ГӨГӨРВОӨДӨМ:

роч кывъяссө, кодъяссө содталöма стöчмөдөм могысь,
чижöма сідзи, кызди найö гижсьöны рочöн.

ISBN 5-7712-0010-7

- © Вуджөдөм, Н. Красильникова, 1996
- © «Права человека» небöг-лэдзанін, серпасалöм, 1996

ЛЫДДЫСЪЫСЪЯС ДОРӨ

СССР дырйи морт инөдъяс (правояс) йылысь сёрнитісны сөмын сэки, кор тайө вөлі кивыв коммунизм видзөдласноглы (идеологиялы). Öні, кор сійө важмис-выживмис, воис кад пөртны олөмө Морт инөдъяс йылысь быдөнлы инана шыөдчөм, кодөс Öтувтчөм Канъяс Котыр вынсьөдіс 1948-ся өшым (декабр) 10-өд лунө. Шуны кө войтыръяслысь олөм лөсьөдөм йылысь, то тані медбурыс, мый чөжөма став морт вужыс, морт рөдыс – тайө мортлөн инөдъяс (правояс). Та вөсна өшым (декабр) 10-өд лунсө пасйөны морт инөдъяслысь Лунөн.

Морт инөдъяс йылысь быдөнлы инана шыөдчөм вөлі вынсьөдөма Мөд муывса (мирса) война бөрын – муюгьдса йөз чорыда шуисны, тшөктісны: не лысьтны выльысь өзйыны татшөмтор, кутшөмөн вөлі Мөд муывса (мирса) война. Но мед сійө бара оз өзйы, колө вөлі бырөдны, либө личмөдны, жебмөдны сылысь помкаяссө: мортөс быд ногөн дзескөдөмсө.

Тані ми медводдзаысь йөзөдам Морт инөдъяс (правояс) йылысь быдөнлы инана шыөдчөмсө коми кыв вылө тырвийө вуджөдөмөн.

ВОДЗКЫВ

Сійӧс тӧд вылӧ босьтӧмӧн, мый быд мортӧс да сылысь став йӧзкӧд ӧткодь да мырддыны позьтӧм инӧдъяссӧ (правояссӧ) пыдди пуктӧмыс лоӧ подулӧн мездлы (вӧлялы), тыр веськыдлунлы (справедливостьлы) да ставӧс ӧтуттана лӧнь олӧмлы – урилы; сэсся

сійӧс тӧд вылӧ босьтӧмӧн, мый мортлысь инӧдъяссӧ ӧтдортӧмыс да кедзвӧтӧмыс вайӧдис йӧзӧс неморт нога лоӧмторъясӧ, кодъяс пузьӧдӧны мортвужлысь (человечестволысь) этшкылӧмсӧ (сӧвестьсӧ). Йӧзлӧн шуда олӧмланы зильӧмӧн шуӧма сэтшӧм муюгыд (мир) лӧсьӧдӧм, кӧни йӧзыслӧн лоӧ вӧсьса сӧрни вылӧ мезд («свобода слова»), вӧсьса видзӧдлас вылӧ мезд («свобода убеждений») да найӧ лоасны мездмӧмаӧсь полӧмысь да судзсытӧмлунысь (нуждаысь); сэсся

сійӧс тӧд вылӧ босьтӧмӧн, мый медым мортӧс нартитӧмыс да пӧдтӧмыс эз вайӧд сійӧс тыш котыртӧмӧдз – эз кӧ нин коль некутшӧм пектан туй – сылысь инӧдъяссӧ быть дорйыны законлы; сэсся

сійӧс тӧд вылӧ босьтӧмӧн, мый колӧ отсавны сӧвмыны став йӧз костса ёртасьӧмлы; сэсся

сійӧс тӧд вылӧ босьтӧмӧн, мый Ӑтутчӧм

Кангяслөн Котырö (ООН-ö) пырысь войтыръяс асланыс Пуктасын (Уставын) петкöдлісны, мый найö эскöны мортлөн тöдчанлунö, веръяслөн (мужичöйяслөн) ча аньяслөн инöда öткoдълунö (равноправиеö) да шуисны отсавны йöзлы водзö сöвмыны да бурмöдны оланногсö ыджыдджык мездлун дырйи: сэсся

сійöс тöд вылö босьтöмөн, мый Öтувтчöм Кангяслөн Котыркöд öтвылысь уджалігөн канмуяс (государствояс) кöсйысисны быд ног отсавны мортлысь инöдъяссö да подув мездъяссö быдснөн пыдди пуктыны да наö кутчысьны; сэсся

сійöс тöд вылö босьтöмөн, мый тайö инöдъясыслысь да мездъясыслысь пытшкöссö да сямсö быд мортөн гөгөрвоöмыс лоö зэв ыджыд тöдчанаторйөн, коді сетас позянлун тырвийö збыльмöдны тайö шуöмъяссö;

ÖТВЫВЧУКÖРТЧÖМ шуö тайö

МОРТ ИНÖДЪЯС ЙЫЛЫСЬ БЫДÖНЛЫ ИНАНА ШЫÖДЧÖМСÖ сэтшöм могөн, кодöс збыльмöдöм вылö быть зільны став войтыръяслы да став канмуяслы. Медым эськö быд морт да быд йöз котыр (орган), тайö Шыöдчöмсö пыр тöд вылын кутöмөн, öти либö некымын канмулөн водзлань туйдöм вöськовъяс пыр, быд канмуса войтыръяс пытшкын да тайö канмуяслөн законъяс серти мукöд муясын олысь войтыръяс пытшкын, зілісны йöзöс гөгөрвоöдöм да велöдöм пыр отсавны тайö инöдъяссö да мездъяссö пыдди пуктыны.

1 пасйӧд

Став йӧзыс чужӧмсяньыс мездаӧсь (вӧльнӧйӧсь), да налӧн доныс да инӧдъясныс ӧткодьӧсь, быдӧнлы сетӧма вежӧр да этшкылӧм (сӧвесть) да быдӧнлы быть овны ӧта-мӧд коста-ныс вокъяс моз.

2 пасйӧд

Быд мортлы быть лоны тыр инӧдаӧн (пра-воаӧн) да мездаӧн (вӧльнӧйӧн), кызди и шуӧ тайӧ Шыӧдчӧмыс. Раса, кучик рӧм, эня-ая, кыв, эскӧм (религия), кансям (политика) кузя да мукӧд пӧлӧс видзӧдласъяс серти, мед кӧть кутшӧм кывъя, гӧль али озыр вужкотырын (семьяын) мортыс чужис, мыйӧн уджалӧны ай-мамыс, кутшӧм ин-артысь (сословиенысь) мортыс да мый да, морт инӧдъясын оз вермы лоны некутшӧм торъялӧм.

Мед кӧть кутшӧм канмуын либӧ муын (территорияын) мортыс олӧ: асшӧр (независимӧй), дӧзьӧрвуса (подопечнӧй), асьюравтӧм (самоуправлениетӧм), либӧ кызкӧ мӧд ног сийӧс дзескӧдӧма асшӧрлунӧн, мед кӧть кутшӧм сылӧн кансямса, инӧдса да канмуяскостса тэчасногыс (статусыс), морт инӧдъясын оз вермы лоны некутшӧм торъялӧм.

3 пасйӧд

Быд мортлӧн эм олӧм вылӧ, мездлун вылӧ да сийӧс вӧрзӧдны позьтӧмлун вылӧ инӧд.

4 пасйӧд

Некод оз вермы лоны кесйӧгӧн (рабӧн) да некодӧс оз позь видзны мездмытӧмӧн; оз вермы лоны кесйӧгалӧм (рабство) да кесйӧгъясӧн вузасьӧм.

5 пасйӧд

Некодлысь оз позь дойдӧмӧн пычкины кыв (пытайтны), жаль тӧдтӧг, неморт нога увтыртны сійос, сылысь морт нимсӧ да тадзи мыждыны сійӧс.

6 пасйӧд

Мед кӧть кӧні мортыс олӧ, сійӧ оз вошты ассьыс инӧдъяссӧ.

7 пасйӧд

Став йӧзыс закон водзын ӧткодьӧсь, да налӧн ставныслӧн эм законӧн ӧткодя дорйӧм вылӧ ӧткодь инӧд. Торкалӧ кӧ кутшӧмкӧ дзескӧдӧм (дискриминация) тайӧ Шыӧдчӧмсӧ, сэки дзескӧдӧмысь да дзескӧдӧм вылӧ кутшӧмкӧ ызйӧдлӧмысь (подстрекательствоысь) быд мортлӧн эм дорйысьӧм вылӧ инӧд.

8 пасйӧд

Торкалӧма кӧ подувпуктасӧн (конституцияӧн) либӧ законӧн сетӧм инӧдъяссӧ, быд морт-

лөн эм найос бөр вынсьодом выло инод. Тайо вочсьо канмуса ердъясон (судъясон), кодъяслы пуктома татшом мог.

9 пасйод

Некодос оз позь асनावокон (самовольно) йоршитны дзескоданино (арестуйтны), мыйко дыра конко кутны либо кытысько вотлыны.

10 пасйод

Бид мортлөн эм инод, медым сылысь мыжсо вөлі донъялома восьсаа, тыр веськыдлуна (справедливой), асвия (независимой) да мывкыдо кутчысьысь (беспристрастной) ердон (судон) тыр-выя откодьлун подув вылын. Тайо вочсьо сы могось, медым тодмодны мыждом мортос сылон инодъяскод да могоъяскод (обязанностьяскод) да индыны мыждомыслысь подувсо.

11 пасйод

1. Бид мортлөн, кодос мыждоны, эм инод лыддысьны мыжтомон, кытчодз сылысь мыжсо оз ло тодмалома ердон закон подув вылын да сетома став позянлун дорйысьны.

2. Некодос оз позь мыждыны сыысь, мый мортыс корко мыйко вочлома либо весь овлома (бездействуйтлома), да сэки ко канмуыслон закон серти либо канмуяскостса инод серти тайо абу лыддысьлома мыжон. Мортсо оз позь мыждыны

сыысь чорыдджыка, кыдзи эськӧ мыждісны сійӧс
мыж вӧчан кадас.

12 пасйӧд

Быд мортлӧн эм инӧд дорйысьны закон по-
дув вылын аслас да ас котыр (семья) олӧмӧ асна-
вокӧн (самӧвӧльнӧ) сюйсьӧмысь, оланінӧ пырӧ-
мысь да сэтчӧ пырны видлӧмысь, сылы воӧм
гижӧдъяс лыддӧмысь, сылӧн бур ним да йӧз пӧв-
стын нималӧм вылӧ усьласьӧмысь.

13 пасйӧд

1. Быд мортлӧн эм инӧд быд канмуын мез-
даа (дзескӧдтӧг) ветлӧдлыны да бӧрйыны аслыс
быд канмуын оланін.

2. Быд мортлӧн эм инӧд эновтны став сикас
канму, сідзжӧ и ассьыс, да бӧр локны ас канмуӧ.

14 пасйӧд

1. Увтыртӧны, кедзовтӧны либӧ кызкӧ мӧд
ног дзескӧдӧны кӧ мортсӧ, сылӧн эм инӧд корсь-
ны мукӧд канмуясын юр сюянін да сәні овны.

2. Мортӧн вӧчӧм мыжыс кӧ абу кансям нога
(политика нога), мунӧ кӧ сійӧ Ӧтувтчӧм Канъяс
Котырлӧн могъяслы да сюрӧса мӧвпъяслы па-
ныд, да мортсӧ кӧ дзескӧдӧны буретш та понда,
сәки мортыс вӧдитчыны тайӧ инӧднас оз вермы.

15 пасйӧд

1. Быд мортлӧн эм кансаалӧм (гражданство) вылӧ инӧд.

2. Некодӧс оз позь асनावокӧн дугӧдны кансаалӧмысь либӧ мырддыны сылысь кансаалӧм вежӧм вылӧ инӧдсӧ.

16 пасйӧд

1. Тыр арлыда веръяслӧн (мужичӧйяслӧн) да аньяслӧн, налӧн раса, кыв да эскӧм вылӧ видзӧдтӧг, эм инӧд ӧтлаасыны да панны ас котыр (семья). Ӑтлаасигас, гозйӧн олигас да юксигас налӧн инӧдъясыс ӧткодьӧсь.

2. Гӧтырпуӧс да верӧспуӧс позьӧ ӧтлаӧдны сӧмын налӧн ӧтувъя кӧсийӧм серти.

3. Ас котыр лоӧ йӧз пӧвстын аслыспӧлӧс да подув (основной) юкӧнӧн, да сылӧн эм йӧзкотырӧн да канмуӧн дорйӧм вылӧ инӧд.

17 пасйӧд

1. Быд мортлӧн эм ас эмбур вылын ӧткӧн либӧ мукӧдкӧд ӧттшӧтш ыджыдалӧм вылӧ инӧд.

2. Некодлысь оз позь асनावокӧн мырддыны эмбурсӧ.

18 пасйӧд

Быд мортлӧн эм мездеа мӧвпалӧм вылӧ, ӧтшкылӧм вылӧ да эскӧм вылӧ инӧд; та серти быд мортлӧн эм инӧд мездеа вежны ассыс эскӧмсӧ да

видзёдласьяссö да мездеа висьтавны на йылысь
өткөн да мукөдкөд өттшөтш, йөз водзын либө ас
костын велөдөмөн, петкөдлыны найөс юрбитө-
мөн, юрбитанногөн да мукөд ногөн.

19 пасйөд

Быд мортлөн эм видзёдласьяслөн мездлун
вылө да найөс мездеа петкөдлөм вылө инөд. Быд
мортлөн эм инөд мездеа, некутшөм мытшөдтөг
овны ас видзёдласьяс серти да мездеа корсьны,
босьтны да разөдны юөръяс да мөвпъяс быд
ногөн да канмуяслөн су потшөсъяс (границаяс)
вылө видзөдтөг.

20 пасйөд

1. Быд мортлөн эм мездеа-лөня чукөртчөмъ-
яс (собраниеяс) вылө да өтутвчөмъяс (ассоциация-
яс) вылө инөд.

2. Некодөс оз позь мырдөн тшөктыны пыр-
ны кутшөмко өтутвчөмө.

21 пасйөд

1. Быд мортлөн эм инөд аслыс пырөдчыны
ас канмуён веськөдлөмө либө мукөд пыр, кодъясөс
мездеа та вылө бөрийөма.

2. Быд мортлөн ас канмуын эм канса кесь-
ялөм (государственной служба) вылө инөд, да сийө
инөдыс быдөнлөн өткодь.

3. Юркотыр ыджыдалөмлы (правительст-

волон властьлы) подулон лооны войтырлон
көсйом-индөдъяс (вөля), да медым лои тадзи, ур-
читом кадө быть котыртны бөрйысьомъяс.
Быдөнлөн эм бөрйысян инөд, да быдөнлөн сийө
өткодь. Бөрйысьомыс вермө лоны гуся либө
кызкө мөд нога, но быд пөрийө мездеа да пөръ-
ястьөг.

22 пасйөд

Быд морт – ас войтыр пөвстысь өти, да
сылон эм овмөсса (экономикаса), йөзпөвстса (со-
циальной) да культураса олөмө пөртан инөдъяс,
кодъяс колөны, медым кутны мортлысь төдчан-
лунсө да медым быдөн вермисны мездеа сөвмы-
ны. Тайө инөдъяссө позьө пөртны олөмө кан-
мулөн выныштчөмъясөн (усилиеясөн), мукөд кан-
муяскөд өтвылысь уджалөмөн да быд канмулөн
тэчасног да озырлун серти.

23 пасйөд

1. Быд мортлөн эм удж вылө, уджсө мездеа
бөрйөм вылө, сийөс гөгөрбок колана да лөсялана
ногөн котыртөм вылө да уджтөмалөмысь дорйөм
вылө инөдъяс.

2. Быд мортлөн, сийөс ньөти дзескөдтөг, эм
өткодь уджысь өткодь удждон босьтөм вылө инөд.

3. Быд уджалысылон эм сылы морт нога да
шогмана удждон мынтөм вылө инөд, коді эськө
тырмис сылы дасылон ас котырыслы (семьяис-
лы) да кодөс эськө, ковмас кө, позис содтыны
сьөмөн либө отсавны кызкө мөд ногөн.

4. Быд мортлөн өм инöd котыртны удж өтувъяс (профсоюзъяс) да тадзи и дорйыны ассыс колөмгьяссö (интересьяссö).

24 пасйöd

Быд мортлөн эм шойччөм вылө, ас кöсйөм серти кад коллялөм вылө, морт вын серти урчитөм уджалан кадколастъяс вылө да сьөмөн мынтан шойччан кад (отпуск) вылө инöd.

25 пасйöd

1. Быд мортлөн эм ассыс да ас котырыслысь дзоньвидзалун да судзсяна олөм дөзьөритөм вылө инöd: сөянөн, паськөмөн, оланинөн, бурдөдчөмөн, сылы колана отсөг сетөмөн. Уджтөмалө кö мортыс, висьö кö, вермытөм кö (инвалид кö), сьөпалө кö (дөваалө, дөвечалө кö), пöрысьмис кö либö лоис нöшта кутшөмкö неминуча, кодысь ачыс мортыс абу мыжа, сэки сылөн эм отсөг вылө инöd.

2. Мамалөмыс (материнствоыс) да кагадырся олөмыс сетöны торъя тöждысьөм да отсөг вылө инöd. Став ай-мама либö айтөм челядылөн отсөг вылас инөдыс дзик өткодь.

26 пасйöd

1. Быд мортлөн эм велөдчөм вылө инöd. Быдөнлы быть помавны панас велөдчанин (начальной школа). Медэтша вылө панас да шөр велөдчөмлы бытьөн лоны мынтысьтөмөн. Ки-

подъя уджӧ велӧдчӧм (профессионально-технической образование) быдӧнлы ӧткодя восьса, да медвылысса (вышӧй) велӧдчӧмыс подулавсьӧ мортгылӧн кужӧмлун да сям вылын.

2. Велӧдчӧмыс бытӧн туйдӧ мортсӧ тыр-выйӧ сӧвмыны, сылысь инӧдъяссӧ да подув мездъяссӧ ӕнджыка пыдди пуктыны. Велӧдчӧмыс бытӧн отсалӧ быд сикас кывъя, расаа да эскӧма (религияа) войтырлы ӕртасьны, дӧзмытӧма ӧтамӧдсӧ гӧгӧрвоны да тайӧн отсавны Ӧтувтчӧм Канъяс Котырлӧн лӧнь олӧм – ури – видзан уджлы.

3. Асланыс ичӧт арлыды челядылы велӧдчӧм сикас бӧрйӧм вылӧ инӧдыс ай-мамыслӧн челядь дорысь ыджыдджык.

27 пасйӧд

1. Быд мортлӧн эм инӧд мездеа пырӧдчыны йӧзкотырлӧн культура олӧмӧ, нимкодясьны ыджыд сямӧн вӧчӧмторъясӧн (искусствоӧн), пырӧдчыны тӧдӧмлун водзӧ сӧвмӧдӧмӧ (наукалӧн прогрессӧ) да босътны ас олӧмӧ сийӧн сетӧм быд бурсӧ.

2. Быд мортлӧн эм сылысь удж вермӧмъяссӧ выль тӧдӧмлун сӧвмӧдӧмын (наукаын), гижӧдын (литератураын) да сямлун петкӧдлӧмын (искусствоын) морт нога да сӧмӧн либӧ эмбурӧн тырвыйӧ донъялӧм вылӧ инӧд.

28 пасйӧд

Быд мортлӧн эм йӧзкостса (социальной) да канмуяскостса (международной) мывкыд оланног

вылө (пöрадoк вылө) инөд, кодi сетö позянлун тырвыйö пöртны олөмö тайö Шыөдчөмас вись-талөм инөдгьяссö да мездгьяссö.

29 пасйөд

1. Быд мортлөн эмось йөзкотыр водзын моггьяс, да сөмын йөзкотырын мортыс и вермө мездеа да тырвыйö сөвмыны.

2. Ассыйс инөдгьяссö да мездгьяссö збыль-мөдигөн мортсö позьö дзескөдны сөмын сы моггысь, медым вөли лыддысьөма да пыдди пуктöма мукөдлысь инөдгьяссö да мездгьяссö да могмөдöма демократияа йөзкотырын этш төдөмлысь (моральлысь), йөзкостса мывкыд оланноглысь (пöрадoклысь), öтувгья да судзсяна олөмлысь морт нога тшөктөмгьяссö.

3. Тайö инөдгьяссö збыльмөдөмыслы некыдзи оз позь мунны Öтувтчөм Кангьяс Котырлөн моггьяслы да сюрөса мөвпгьяслы паныд.

30 пасйөд

Нинөм тайö Шыөдчөмас оз позь гөгөрвоны, кыдзи быттьөкө кутшөмкө канмулы, йөз котырлы либө кодгьяслыкө öтка йөзлы сетöма инөд нуөдны кутшөмкө удж либө вөчны мыйкө сэтшөмтор, мый эськө вермис торкавны либө бырөдны тайö Шыөдчөмас висьталөм инөдгьяссö да мездгьяссö.

Всеобщая декларация прав человека
(на коми языке)

Ответственный за выпуск *И. Зайцев*
Редакторы *И. Митюшев, Н. Митюшева*
Художник *В. Тё*
Технический редактор *Н. Котовщикова*

ЛР № 064208 от 15.08.1995
Подписано в печать 03.04.96. Формат 60x84/16.
Бумага офсетная. Гарнитура Таймс. Печать офсетная.
Тираж 2000 экз. Заказ № 290

Издательство «Права человека»,
119847, Москва, Зубовский бульвар, 17

Фабрика офсетной печати
г. Обнинск, ул. Королева, 6

Коми кыв вылө Шыödчöмсö вуджödöма зэв
мывкыда, та могысь босьтöма да пыртöма уна
важ кыв став коми кывкудсьыс.

Ыджыд вежöртаса тайö важ кывъясыс вывті
коланаöсь да лöсялöны татчö, выльысьөн
ловзьöны да ёна озырмödöны öнiя коми кывсö.
Но абу кокни пыдысянь да тырвийö вежöртны
выльысьөн пыртöм став важ коми кывсö, и та
могысь öткымынлаын орччөн кольöма рочас
ветлан кывсö. Ассиянь ме мыйсюрö веськöдi
жö вуджödöмсьыс да содті мыйдакö кыв, да мед
эськö лэптыны миян чужан кывнымлысь
верманлунсö.

Коми гижысь Геннадий Юшков